

Bedduâ etmek üzerine

“Bedduâ etmek ne gibi hallerde günah olur? Bedduânın tuttuğu nasıl anlaşılır?”

Dost-düşman kime karşı olursa olsun, bedduâ etmek; tel'in etmek, lânetlemek, ilenmek, birisine kötü olması ve başına kötülük gelmesi için duâ etmek ve hakkında kötülük istemek demektir. Bedduâ konumunda olan kişinin iki hâli vardır: Ya haklıdır, ya haksızdır.

1- Haksız ise, bedduâ yapmakla haddini aşmış ve hattâ zulüm yapmış olmaktadır. Ki bu haramdır. Çünkü haksız bedduâ ancak “sû-i zan”dan beslenir. Sû-i zan ise, haramdır. 1

Laf aramızda, aslında toplum olarak, zanlarımızın çoğu kötü cinstendir. Yani kulağımıza gelen bilgi ve haberlerde, ya da içimize düşen şüphelerde muhatabımız lehine delil varsa, ancak o zaman hüsn-ü zanna, yani iyi zanna gidiyoruz. Halbuki delil varken iyi zan sahibi olmak marifet değildir, fazîletten de sayılmaz. Çünkü zaten muhatabımızın delili, kötü zan kapısını kapamıştır.

Biz; muhatabımızın elinde delil varken değil, delil yokken; göstergeler muhatabımızın aleyhine işliyor gibi görülmeye yüz tutmuş iken; muhatabımızı içimizde mahkûm etmeye meyletmişken; kulağımıza muhatabımız aleyhine sözler gelmeye başlamışken; muhatabımızı yargısız infâza kurban etmeye değil, hüsn-ü zanna, yani muhatabımız hakkındaki iyi zannımızı bozmamaya, kulağımıza gelen veya içimize doğan kötülük düşüncesini de muhatabımız lehine tevil etmeye memur ve vazifeliyiz. Yüce dînimiz zanna dayalı bilgilerde muhatabımızı bizim şerrimizden korumuştur. Ki, sû-i zannın hemen arkası, çoğu zaman bedduâdır. Bedduâları araştıralım, inceleyelim: Esefle göreceğiz ki, büyük çoğunluğu haksızdır, yani sû-i zandan beslenmektedir. Böyle haksız yere yapılan bedduâlar, ilenmeler, tel'inler, lânetlemeler, Allah nezdinde makbul de değildir. Çünkü haklılık yoktur, çünkü sû-i zanna dayanmaktadır, çünkü gerçeklerden uzaktır.

2- Haklı konumda olana gelince, eğer insaf sahibi ise bedduâyaya yol vermez. Ya ıslâhı için duâ eder. Ya da, çok rencîde olmuş ise, sabrı ve insafı kurumuş ise, onu, Allah'ın adâletine, cezâsına, celâline, kahrına ve kibriyâsına havâle etmekle, yani Allah'a

ısmarlamakla yetinir.

Haklı olan kişinin böyle bir havâlesini ise Cenâb-ı Hak çoğu zaman makbûle şâyân bulur, kabul eder ve onun hakkını ondan mislî bir cezâ ile alır.

Fakat buradaki havâlenin dil ile, çok galiz tabirlerle, sövüp saymakla, bağırıp çağırmakla yapılmasına gerek yoktur. Esasen, böyle galiz tabirler, sövmek ve saymaklar kişiyi, Allah nezdinde haklı iken, haksız duruma da düşürebilir. Çünkü karşı tarafın el ile verdiği zararı, kendisi de dil ile vermiştir, hakkını dili ile kendisi almıştır, Allah'ın adâletine bırakmamıştır.

Bir kişinin haksız yere kalbinin incitilmesi, gönlünün kırılması, gözlerinin yaşarması esasen fitrî bir bedduâ hâlidir. Ve asıl bedduâ dili de budur. Dilinin hiçbir biçimde tel'in ifâdesi okumasına, yani bedduâ etmesine gerek yoktur. Çünkü Allah, Ahkemü'l-Hâkimîn'dir; hâkimlerin Hâkim'idir. Erhamü'r-Râhimîn'dir; merhametlilerin en merhametlisidir. Mâsumların, mazlumların, dilsizlerin, yavruların, çaresizlerin, kimsesizlerin, hayvanların hal dili ile çaresizlik içinde yaptıkları beddualardan sakınmalıdır.

Halkımız, ters giden işinde birinin hakkı ve hukûku söz konusu olduğunu düşünür veya üzerinde bedduâ izleri arar. Bunda haksız da değildir. İşimizin ters gidişi bazan üzerimizdeki bir bedduânın eseri olabilir. Düşünürüz, hatâmızı anlarız, pişman oluruz ve tevbe ederiz.

Haklı konumda olduğumuz halde bedduâ yapmamak ve muhatabımızın ıslâhını dilemek, hidâyeti için duâ etmek, ahlâkımızın güzelliğini gösterir. Sünnet olan da budur. Yani zarar gördüğümüz birisinin, ıslâhı için duâ etmek sünnettir.

Hakkı tebliğ için Taif'e giden Peygamber Efendimiz (asm), burada hiçbir güler yüzle karşılaşmamakla berâber, Taif'lilerin küstahça hakâretlerine, alaylarına, istihfaflarına, ağır sözlerine ve ezâlarına maruz kalmıştı. Bununla bırakmadılar; ne kadar ayak takımı, sokak genci ve köle varsa, Fahr-i Kâinât Efendimizin (asm) üzerine saldırttılar. Gözü dönmüş kendini bilmezler, İki Cihan Güneşini (asm) taşla tuttular. Öyle ki, taşların acısından Peygamber Efendimiz (asm) yürümekte zorlanıyor, oturuyor; fakat vicdan yoksunları yeniden taşla tutuyorlar, Allah Resûlünü (asm) kalkmak ve uzaklaşmak zorunda bırakıyorlardı. Mübârek vücudu yara almıştı, ayakları kan içinde kalmıştı. Kendisini bir bağın içine attı ve Allah'a şöyle duâ etti:

“Allah'ım! Güçsüzlüğümü ve halk tarafından hor ve hakîr görüldüğümü Sana arz ediyorum. Ey merhametlilerin en merhametlisi! Sen, zaif olduğunu hissedip Sana sığınanların Rabb'isin. Sen, beni kötü huylu, asık suratlı ve yüz­süz bir düşman eline

düşürmeyecek, hattâ işlerimi eline verdiğin akrabadan bir dosta bile beni bırakmayacak derecede üzerimde merhamet sahibisin. Allah'ım, eğer Sen bana karşı gazaplı değilsen, çektiğim mihnetlere, belâlara hiç aldırmam. Bununla berâber, Senin koruyuculuğun, bunları da göstermeyecek kadar geniştir. Senin gazabına uğramaktan, ya da hoşnutsuzluğuna düşmekten, Senin o karanlıkları yırtan, parlatan ve dünya ve âhiret işlerini yoluna koyan İlâhî nûruna sığınyorum. Sen râzı olasıya kadar affını diliyorum. Allah'ım, beni affet! Her kuvvet ve her kudret ancak Seninle kâimdir.” Sonra Hazret-i Cebrâil (as) ile birlikte dağlar meleği göründü. Hazret-i Cebrâil (as);

“Şüphesiz Allah, kavminin sana neler söylediğini işitti. Sana şu dağlar meleğini gönderdi. Kavmin hakkında dilediğini yapmak üzere onlara emredebilirsin” dedi.

Dağlar meleği, emretmesi halinde, kaşla göz arasında müşriklerin üzerine Ebû Kubeys dağı ile Kuaykian dağlarını yıkarak müşrikleri helâk edebileceğini belirtti. Fakat Rahmet Elçisi Resûl-i Ekrem Efendimiz (asm) şöyle buyurdu:

“Hayır, ben böyle bir şey istemem. İstediğim tek şey, Allah'ın, bu müşriklerin sulbünden, yalnız Allah'a ibâdet eden ve hiçbir şeyi Allah'a ortak koşmayan bir nesil meydana çıkarmasıdır.”²

Demek, haklı da olsak, bedduâyâ sarılmak fazîlet değil, şeref değil, mârifet değil, insaf değil, erdem değildir.

Dipnot:

1-Hucurât Sûresi, 49/12;

2-Buhârî, Bed'ü'l-Halk, 9/1333; Tecrit Terc. 2/759